

ზურაბ მელქაძე,
სტუ-ს პროფესორი

ოთარ კუპრაშვილი,
სტუ-ს დოქტორანტი

რეზიუმე

Summary

ნარკოტიკული საშუალებების, ფსიქოტროპული ნივთიერებების და მათი ანალოგების მოხმარებისა და გავრცელების დღეისათვის შექმნილი სიტუაცია ერთ-ერთ ყველაზე განხილვად და ძნელად გადასაჭრელ პრობლემას წარმოადგენს. აღნიშნული თემის მნიშვნელობა მსოფლიოში შექმნილ რთულ ნარკოსიტუაციასთან არის დაკავშირებული და მისგანვე გამომდინარეობს სახელმწიფო ანტინარკოტიკული პოლიტიკის ადეკვატური კონცეპტუალური მოდელის მოძებნის აუცილებლობა. ნარკოტიკაციის პრევენციის სფეროში არსებული ამოცანები ტრადიციულად სამედიცინო და იურიდიული მეცნიერებების ფარგლებში წყდებოდა და ნაკლებად განიხილებოდა სოციოლოგიაში და ფსიქოლოგიაში.

თანამედროვე მსოფლიოს პირობებში ანტინარკოტიკული პოლიტიკის რეალიზაციის პროცესზე მრავალი ფაქტორი მოქმედებს. პირველ რიგში საჭიროა ნარკოსიტუაციის პოლიტიკური მართვის ახალი ფორმები, რისი რესურსებიც ინფორმაციულ სფეროში არსებობს.

ცენტრალურ პრობლემას წარმოადგენს განსხვავებული საზოგადოებრივი აზრის ფორმირება, როგორც უკანონო ნარკოტიკულ საქმიანობაში ჩართულ პირებზე ზეწოლის, ასევე, ზოგადად ნარკოტიკების ბრუნვის სახელმწიფო პოლიტიკური პროცესის რეგულირების თვალსაზრისით, რაც მიუღწეველია საინფორმაციო სფეროს საქმიანობის გაძლიერების გარეშე. დღესდღეობით საზოგადოებრივი აზრი გადამწყვეტილებებზე ზემოქმედების მოხდენის ერთ-ერთ არსებით ფაქტორს წარმოადგენს. ამიტომ, პოლიტიკური მმართველობის შესაძლებლობების მიმართ ანტინარკოტიკული საზოგადოებრივი აზრის ფორმირებისათვის თანამედროვე ანტინარკოტიკული პოლიტიკის პრიორიტეტულ ამოცანას წარმოადგენს და თეორიულ ანალიზს მოითხოვს.

საკვანძო სიტყვები: ანტინარკოტიკული პოლიტიკა, საზოგადოებრივი აზრი, პრონარკოტიკული საზოგადოებრივი აზრი, ფსევდონარკოტიკული (აღამიანთა ჯგუფის) აზრი, ანტინარკოტიკული საზოგადოებრივი აზრი

The situation with the consumption and distribution of narcotic drugs, psychotropic substances and their analogues is one of the most frequently discussed and intractable problems. The importance of this topic is determined by the difficult situation prevailing in the world, and the consequent necessity of finding an adequate conceptual model of the functioning of the state anti-drug policy as an important component of domestic policy.

Scientific problems in the sphere of counteraction of drug addiction traditionally was solved in the framework of medicine and jurisprudence, primarily, and to a much lesser extent found themselves in sociology and psychology.

The conditions of the modern world leave their mark on the process of implementation of anti-drug policy. Require new forms of political management of the situation, the resources which lie in the field of information and are an example of soft compulsion to follow social norms.

The Central problem here is the formation of a special public opinion as to exert pressure on members of illegal drug trafficking and for regulation of the political process of control over drug trafficking. that, of course, cannot be achieved without a strengthening of work in the information sphere. Today, public opinion has become one of the significant factors influencing the decision-making processes. At the same time, the problem of formation of panarkticheskoy public opinion is extremely sensitive. Therefore, the alignment of political and management activities on the formation of public opinion against drugs is one of the priority tasks of modern drug policy and requires its own theoretical analysis and reflection.

Keywords: Anti-drug policy, Public opinion, Pro-drug public opinion, Pseudo-drug opinion, Anti-drug public opinion

* * * * *

საზოგადოებრივი აზრის ფენომენის არსი, საზღვრების ცნება, მისი შესაძლებლობებისა და პირობების ზემოქმედება პოლიტიკურ სისტემებზე, სოციალურ მეცნიერებათა ერთ-ერთი ყველაზე აქტუალური და სადისკუსიო საკითხია. მიუხედავად იმისა, რომ ამ მოვლენის ანალიზი დიდი ხანია მიმდინარეობს, განსახილველი რჩება საკითხების საკმაოდ ფართო სპექტრი, რის გამოც საჭიროდ მიგვაჩნია შევჩერდეთ მითითებული პრობლემატიკის ძირითად მეცნიერულ შეხედულებებზე და გამოვყოთ ამ გამოკვლევისათვის განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი მახასიათებლები და დებულებები.

თუ ჩავთვლით, რომ „საზოგადოებრივი აზრის პრო-

ტოტიპი სალი აზრის ცნებაა” [1,გვ.61], მაშინ „საზოგადოებრივი აზრის წარმოქმნა საჯარო პოლიტიკისა და მისი ფუნქციების სფეროს გააზრების აუცილებლობას უკავშირდება” [2,გვ.88]. ისტორიულად, საზოგადოებრივი აზრის პრობლემის გააზრება ორი ფაქტორის გამო ხდება. ჰპირველი, - მასობრივი ინფორმაციის საშუალებები. ნ.ლუმანი აღნიშნავდა, რომ „ჯერ კიდევ საზოგადოებრივი აზრის ცნების საკმარისად მკაფიოდ ფორმულირებად, პრესა ამბიციური პოლიტიკური ცნობების მიმართ საზოგადოებრივი რეაქციის გამოსაწვევად გამოიყენებოდა.” [3,გვ.105]. მეორე, - აღნიშნული ფენომენის გააზრების აუცილებლობა დემოკრატიული რეჟიმების პოლიტიკური მმართველობის პრობლემების ფორმირებასთან დაკავშირებით წარმოიქმნება. მაგალითად, ლიბერალი მოაზროვნეები თვლიდნენ, რომ საზოგადოებრივ აზროვნებაში წინააღმდეგობების აღმოფხვრა უფლებებისა და თავისუფლებების ინსტიტუციური დაცვის და შესაბამისად, — დემოკრატიული საზოგადოების არსებობის წინაპირობა [4,გვ.77]. დაწყებით ეტაპზე გაბატონებული იყო ნორმატიული მიდგომა საზოგადოებრივი აზრის პრობლემებთან დაკავშირებით და რიგი მკვლევარების (მილტონი, მილი, მარქსი და სხვ.) ნაშრომების ცენტრალურ თემას, როგორც საზოგადოებრივი აზრის დემოკრატიული ფუნქციონირების აუცილებელ წინაპირობას, ცენზურისა და თავისუფლების ცენზურისაგან განთავისუფლება წარმოადგენდა [5,გვ.31-79;301;3-27]. საზოგადოებრივი აზრის ცნება, მისი თანამედროვე გაგებით, პირველად ფორმულირებული იყო ფრანგი სოციოლოგის გ.ტარდის მონოგრაფიაში „საზოგადოებრივი აზრი და ბრბო”. ნაშრომში იგი საზოგადოებას განიხილავს როგორც ადამიანების ერთობას, რომლებსაც ერთი და იგივე ინფორმაციის საფუძველზე უყალიბდებათ იდენტური მოსაზრებები და შეფასებები, ხოლო საზოგადოებრივ აზრს, - როგორც „იდებების შეჯერება-ზემოქმედებას” [6,გვ.268], რომელიც დაფუძნებულია ერთნაირად მიწოდებულ და ემოციურად შეფერადებულ ინფორმაციაზე.

გ.ტარდის მიხედვით, საზოგადოებრივი აზრის ფორმირების უმნიშვნელოვანეს ფაქტორებს მსჯელობა (საჯარო სიტყვა), ტრადიცია და გონება წარმოადგენს [7,გვ.301], ხოლო საზოგადოებრივი აზრი დიფერენცირდება მისი დონეების: საზოგადოებრივი ფენის ადგილობრივი, ნაციონალური, ინტერნაციონალური სულისკვეთების მიხედვით. ჩგ.ტარდი პროგნოზირებს მასობრივი საშუალებებით დაკავშირებული საზოგადოების სულ უფრო მზარდ ინტერნაციონალიზაციას, რაც ხელს შეუწყობს ინდივიდუალური და საზოგადოებრივი აზრის დაახლოებას [7,გვ.308]. გ.ტარდის მიერ გამოყოფილი ტენდენციების მართებულობამ მკვლევარები აიძულა დაბრუნებოდნენ საზოგადოებრივი აზრის კომპეტენტურობის პრობლემას. ერთ-ერთი პირველი დიდი გამოკვლევა ამ თემაზე იყო უ.ლიპმანის ნაშრომი „საზოგადოებრივი აზრი”, რომელშიც იგი შეეცადა გაეფანტა მითი „ყოველისმცოდნე და ყოველისშემ-

ძლე მიქალაქეზე”. ამავე დროს, უნდა აღინიშნოს, რომ გამოსაკვლევ პრობლემაში საზოგადოებრივი აზრის კომპეტენტურობის ხარისხის საკითხს დიდი ხნის ისტორია აქვს. ძირითადი წინააღმდეგობების სათავეები ჯერ კიდევ ამერიკული დემოკრატიის დამაარსებლების: ჯეფერსონის, გამილტონის და მედისონის დისკუსიებიდან იწყება. მიუხედავად იმისა, რომ სამივე პოლიტიკოსი იცავდა მასების წარმომადგენლობის, ხელისუფლების დაყოფის, მოქალაქეთა უფლებებისა და თავისუფლებების იდეებს, საზოგადოებრივი აზრის კატეგორიას ისინი განსხვავებულად აღიქვამდნენ. გამილტონი საზოგადოებრივ აზრს არ თვლიდა დემოკრატიის მნიშვნელოვან ინსტიტუტად და ბრალს სდებდა მას უმეცრებაში, სტიქიურობაში, არამდგრადობაში (ცვალებადობაში) და ა. შ. კერძოდ, ის წერდა: „ამბობენ, რომ ხალხის ხმა — ღვთის ხმაა, და მიუხედავად იმისა, რომ განადიდებენ და სჯერათ ამ ხატების, სინამდვილეში იგი მცდარია. ხალხი მშფოთვარე და ცვალებადია, იშვიათად იგებს იდეის მნიშვნელობას და იშვიათად მსჯელობს სწორად” [8,გვ.299].

თითქმის ანალოგიურად მსჯელობდა მედისონი, რომელიც თვლიდა, რომ საზოგადოებრივი აზრი ცუდად ინფორმირებული და დანაწევრებულია, ხოლო მისი ბუნებრივი მდგომარეობა, პირველ ყოვლისა, ქონებრივი უთანასწორობით გამოწვეული კონფლიქტია. არისტოტელეს კვალდაკვალ, მედისონსაც მიაჩნდა, რომ საზოგადოებრივ აზრზე ორიენტირებული დემოკრატია სახელმწიფო მმართველობის გახრწნას უწყობს ხელს [9]. ჯეფერსონი, თავის მხრივ, თვლიდა, რომ ადამიანებს, როგორც ერთობას, აქვთ ინფორმირებული და თანმიმდევრული შეფასებების უნარი. როგორც ვხედავთ, აზრთა სხვადასხვაობის საფუძველს საზოგადოებრივი აზრის სუბიექტზე განსხვავებული შეხედულებები წარმოადგენს. გამილტონი და მედისონი მას უთანასწორო ატომიზირებული ინდივიდების ერთობად აღიქვამდნენ, ხოლო ჯეფერსონი - თანაბარი სტატუსის და საერთო ისტორიის, როგორც საერთო ღირებულებების და მრწამსის ფორმირების საფუძვლის, შედეგად გაერთიანებულ ადამიანებს.

საზოგადოებრივი აზრის პრობლემამ, ეხლა უკვე მისი დინამიკის გამოკვლევისა და ფიქსაციის აუცილებლობის კუთხით, ზედაპირზე წამოატივტივა მანამდე გადაუწყვეტელი საკითხები. 1960-იან წლებში დაწყებული გამოკვლევების ეპოქაში, დისკუსიები საზოგადოებრივი აზრის წარმოშობისა და ბუნების შესახებ არსებითად გამწვავდა, რადგან გამოკითხვების შედეგებმა აჩვენა, რომ აზრის ფიქსაციას ყოველთვის არ მიეყვარათ გაჩენილ კითხვებზე მიღებულ დასაბუთებულ პასუხებამდე. კერძოდ, პ.ბურდიეს ვერდიქტით: „საზოგადოებრივი აზრი არ არსებობს” [10,გვ.159-178]. პ.შამპანი ასე აღწერს ამ სიტუაციას: „გამოკითხვების ინსტიტუტებს, ისევე როგორც სოციოლოგებს, აქვთ საზოგადოებრივი აზრის მეცნიერული განსაზღვრის პრეტენზია, მაშინ როდესაც მას მხოლოდ დიდი სოციალური მნიშ-

ენელობა მიაწიჭეს ...გამოკითხვების სპეციალისტებს სჯერათ საზოგადოებრივი აზრის არსებობის და ცდილობენ მის მაქსიმალურად სწორად გაზომვას, მაშინ როდესაც სოციოლოგიური თვალსაზრისით ეს მხოლოდ კოლექტიური რწმენაა, რომლის ობიექტურ პოლიტიკურ ფუნქციას, დემოკრატიული ტიპის რეჟიმებში, პოლიტიკური ბრძოლის რომელიმე ფორმის რეგულირება წარმოადგენს.” [11, გვ.127-128].

მასობრივ ცნობიერებაში, საზოგადოებრივი აზრის ბუნების კვლევის ფარგლებში, გამოირჩევიან მისი წარმომქმნელი ძირითადი ბლოკები. პირველი — ადამიანების ინტერესებთან და მოთხოვნილებებთან დაკავშირებული მოლოდინები და ამ მოთხოვნილებებისა და ინტერესების დასაკმაყოფილებლად პოლიტიკურ სისტემაზე ზემოქმედების შესაძლებლობა. მეორე — განწყობა, რომელიც ხალხის მიერ არსებული მდგომარეობის, მთავრობის, ლიდერების, კონკრეტული პოლიტიკური მოვლენების შეფასებებთანაა დაკავშირებული. მესამე - სოციალურ-პოლიტიკური ღირებულებებიდან გამომდინარე გააზრებული პოლიტიკურ-იდეოლოგიური არჩევანი.

საზოგადოებრივი აზრის ფუნქციონირების საზღვრები შეზღუდულია საზოგადოებრივი ინტერესების გამომწვევი, აქტუალურობითა და მნიშვნელობით გამორჩეული, ფაქტებითა და მოვლენებით. გ.ტარდის მიდგომიდან გამომდინარე, შევნიშნავთ, რომ საზოგადოებრივი აზრი ინფორმაციული სისტემის ფარგლებში („საჯარო სიტყვაში“) რეალიზდება, რის შემდეგაც მოვლენები მასებისათვის მნიშვნელობას და აქტუალურობას იძენს.

მიუხედავად იმისა, რომ მოცემულ ეტაპზე საქართველოში ნარკომდგომარეობის შესახებ საზოგადოებრივი აზრის რაიმე სისტემატური მონიტორინგის არსებობაზე საუბარი გაგვიჭირდება, ამ თემაზე ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში მაინც იყო ჩატარებული რამდენიმე სოციოლოგიური გამოკვლევა, რაც საშუალებას გვაძლევს გამოვყოთ როგორც საზოგადოებრივი აზრის, ასევე მისი კვლევის მეთოდების მნიშვნელოვანი მახასიათებლები.

თუ ვისაუბრებთ იმაზე, რა ინვესტ მკვლევარების განსაკუთრებულ ინტერესს, მაშინ საკითხები შესაძლოა დავყოთ რამდენიმე ჯგუფად. პირველი — ყველაზე ხშირად მიმდინარეობს რესპოდენტების აზრის გამოკვლევა საქართველოში ნარკომანიის პრობლემების აქტუალურობის შესახებ (რამდენად სერიოზულია, მოსახლეობის აზრით, ნარკომანიის პრობლემა, წარმოადგენს თუ არა სერიოზულ საშიშროებას და ა. შ.). მეორე — მკვლევარებს აინტერესებთ მოქალაქეთა ინფორმირებულობის ხარისხი ნარკოტიკების მავნებლობისა და მათი მოხმარების შედეგად მიღებული ზიანის შესახებ. მესამე — პრობლემის გადაწყვეტაში მოქალაქეთა ჩართულობის შესახებ (მოხმარებასთან დამოკიდებულება, პირადი გამოცდილება, გარშემომყოფებში მოხმარებელთა არსებობა და ა. შ.). შემდეგ შესაძლოა გამოვყოთ ისეთი ჯგუფები, როგორიცაა ამ სფეროს მიმართ სახელმწიფო პოლიტიკის დამოკიდებულება

და მისი შეფასება, მოსახლეობის მოსაზრებები ამ მოვლენებთან ბრძოლის ამა თუ იმ საშუალებების ეფექტურობის შესახებ.

მიგვაჩნია, რომ განხილული საკითხები უნდა დაგვეხმაროს გამოვყოთ საზოგადოებრივი აზრის დღეისათვის ვერგამოვლენილი მახასიათებლები, რის გამოც აღნიშნული ინსტიტუტი მოკლებულია საშუალებას საკმარისი ეფექტურობით იფუნქციონიროს. ზემოაღნიშნული ცნების ანალიზის შედეგად გვეძლევა საფუძველი დავაფიქსიროთ, რომ პროპაგანდის მიზნებს წარმოადგენს: პირველი — საზოგადოებრივ აზროვნებაში ცალკეული, განსაზღვრული იდეების ჩანერგვა; მეორე - მასობრივი პრაქტიკული საქმიანობის აქტივიზაცია. ასევე, საზოგადოებრივი აზრის ცნების გაანალიზების შედეგად მივდივართ დასკვნამდე, რომ იგი ვლინდება ორი ფორმით: სულიერი (მსჯელობა) და სულიერ-პრაქტიკული (მოქმედებისათვის მზადყოფნა). ვფიქრობთ, დღეისათვის არსებული მიდგომები პირველ რიგში ორიერთირებულია ნარკოტიკების უკანონო ბრუნვის შესახებ მსჯელობების ფორმულირებაზე და არა ანტინარკოტიკული საქმიანობის სტიმულირებაზე.

საზოგადოებრივი აზრის არსებული მოდელის ძირითად ნაკლოვანებას მოქალაქეებისა და საზოგადოებრივი ორგანიზაციების მიერ ანტინარკოტიკული იდეების ყოველდღიური პრაქტიკის განხორციელების შეუძლებლობა წარმოადგენს.

ასევე, აუცილებელია გავიაზროთ, რომ საზოგადოებრივი აზრის ფორმირებისათვის სახელმწიფოს ძალისხმევა მიმართულია ამ სფეროში არსებული მიზნებისა და ამოცანების მთელი სახელმწიფო ანტინარკოტიკული პოლიტიკის სისტემის მიზნებსა და ამოცანებთან შესაბამისობაში მოსაყვანად. აუცილებელი იქნება ისეთი ანტინარკოტიკული პოლიტიკის შემუშავება, რომელშიც გათვალისწინებული იქნება საზოგადოებრივად სასარგებლო საქმიანობის სტიმულირება.

ამავე დროს სოციალური აქტივობის ასეთი ხარისხის ფორმირება განპირობებულია „გარეგანი აღმზრდელობითი ზემოქმედებით და რეგულირდება მოსახლეობის სოციალურ-სამართლებრივი აქტიურობით, რომელთაც წარმოეშვათ სოციალური ინტერესების ინდივიდუალიზაციის მოთხოვნილება” [12, გვ.45].

საქართველოში არ არსებობს პირველადი პრევენციის ინსტიტუციური მექანიზმები, ანუ სოციალურ საგანმანათლებლო და სამედიცინო-ფსიქოლოგიურ ღონისძიებათა კომპლექსი, რომელიც ხელს უწყობს ნარკოტიკული საშუალებების მოხმარების დაწყების თავიდან აცილებას და არ არის დანერგილი ექსპოზიციურ ზემოქმედებაზე დაფუძნებული მიდგომები. 2009 წლის ESPAD (European School Program on Alcohol and Drugs) გამოკვლევების თანახმად, ცხოვრებაში ერთხელ არაღვალაური ნარკოტიკული საშუალება მოუხმარია ქ.თბილისში მაცხოვრებელი 16 წლის მოზარდების 20%. ლეგალური ნარკოტიკული საშუალებების მოხმარების მაჩვენებელი კი გაცილებით მაღალია (თამბაქო — 50%, ალკოჰოლი 90%); კვლევამ აგრეთვე გამოავლინა, რომ ახალგაზრდები არ იცნობენ ლეგალური და არალე-

გალური ნარკოტიკების მოხმარებასთან დაკავშირებულ რისკებს.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ანტინარკოტიკული პოლიტიკის მიზნებს შორის ჩვენ გამოვყოფთ საზოგადოების ისეთ ექსპოზიციურ ზემოქმედებას ინდივიდზე, რომელიც არ დაუშვებს ნარკოტიკული საშუალებების გამოყენების ექსპერიმენტებს ან ნარკოტიკების უკანონო ბრუნვაში მათ სხვაგვარ მონაწილეობას. ვიყენებთ რა აღნიშნულ მეთოდოლოგიას, მიზანშეწონილად მიგვაჩნია ნარკოტიკების უკანონო მოხმარებასთან დაკავშირებული საზოგადოებრივი აზრის სამიტის გამოყოფა (მომხრე, მონინალმდეგი, თავი შეიკავა):

1. პრონარკოტიკული საზოგადოებრივი აზრი. ასეთი აზრი დამკვიდრებულია საინფორმაციო სფეროში მოქალაქეთა გარკვეული ჯგუფების მიერ გამოთქმული მსჯელობების საფუძველზე, როგორც ნარკოტიკული საშუალებების გამოყენებისა და მისი ლეგალიზებისათვის გამობატული მხარდაჭერა, ნარკოტიკული კანონმდებლობის დეკრიმინალიზაციის და აკრძალული ნარკოტიკების გამოყენების, როგორც ნორმის, დამკვიდრება საზოგადოებრივ ცხოვრებაში.

2. ფსევდოსაზოგადოებრივი (ადამიანების ჯგუფის) აზრი ნარკოტიკების უკანონო ბრუნვის საკითხებზე. ამაში იგულისხმება მოსახლეობის დამოკიდებულება, რაც რეალიზდება საინფორმაციო სფეროში და ფუნქციონირებს მხოლოდ მსჯელობის ფორმით ნარკოტიკული საშუალებების უკანონო ბრუნვის საკითხებზე. ფსევდოსაზოგადოებრივი აზრი გამოირჩევა უკიდურესი ცვალებადობით, ხასიათდება აქტიური სოციალური ქმედებებისადმი მზადყოფნის არქონით. აუცილებელია აღინიშნოს, რომ საზოგადოებრივი აზრის ამ სექტორის შესწავლისას ხშირად კეთდება მცდარი დასკვნები - მზად არის თუ არა საზოგადოება წინ აღუდგეს ნარკოსამშრომლებს, მხარი დაუჭიროს სახელმწიფოს ძალისხმევას თუ პირიქით, იკავებს ტოლერანტულ პოზიციას ნარკოტიკების უკანონო ბრუნვასთან დაკავშირებით.

უნდა გავითვალისწინოთ, რომ ამ პოზიციის დამახასიათებელ თვისებას წარმოადგენს არა მოქმედებებისათვის მზადყოფნა, არამედ მხოლოდ მსჯელობა რალაც პრობლემებზე, რასაც საბოლოო ჯამში იქით მივყავართ, რომ ერთი და იგივე კითხვებზე პასუხებისას, დავალების ფორმულირებიდან გამომდინარე, რესპონდენტი სხვადასხვა პოზიციას იკავებს.

საზოგადოებრივი აზრის ისეთი დამახასიათებელი თვისება, როგორიცაა პოზიციის მერყეობა, შესაძლოა უფრო საშიში გამოდგეს ვიდრე პრონარკოტიკული პოზიცია, თუნდაც აღნიშნულ მომენტში რესპონდენტები ერთმნიშვნელოვნად აცხადებდნენ, რომ არ მიესალმებიან ნარკოტიკების მოხმარებას. პოზიციის მერყეობა და ცვალებადობა ნებისმიერი აზრის ფორმირების საშუალებას იძლევა, ხოლო ასეთი აზრის მასობრიობა შესაძლოა გამოყენებულ იქნეს ხელისუფლებაზე ზეწოლის და საბოლოო ჯამში სახელმწიფოს პოზიციის შესაცვლელად.

3. ანტინარკოტიკული საზოგადოებრივი აზრი. ასეთი აზრის განიხილება საინფორმაციო სფეროში, რეალიზდება პირთა ჯგუფის მსჯელობებში ნარკოტიკების მოხმარების მავნელობის, საფრთხის შემწველობის,

არაკანონიერების შესახებ და მზადყოფნაში განახორციელოს სოციალური კონტროლი როგორც ნარკოტიკების უკანონო ბრუნვისათვის წინააღმდეგობის გაწევის, ასევე ამ საკითხებში სახელმწიფო ორგანოების საქმიანობის რეგულირების ფორმით. ჩვენი აზრით საზოგადოებრივი აზრის ასეთმა დიფერენციაციამ ხელი უნდა შეუწყოს სახელმწიფო პოლიტიკის მიზნებისა და ორიენტირების უფრო სწორად გაგებას ამ სფეროში.

ჩვენ ასევე შეგვიძლია ვივარაუდოთ, რომ ნარკოსიტუაციაზე „ფსევდოსაზოგადოებრივი აზრის“ კურსის ფორმირება შედეგს არ გამოიღებს თუ ამ სფეროში ვერ მოხერხდება სახელმწიფოს მხრიდან ფინანსური უზრუნველყოფა.

მითითებული პრობლემების გადაწყვეტა შეუძლებელია ხარისხობრივად ახალი მიდგომების დანერგვის გარეშე, რომლებიც დაფუძნებული იქნება როგორც საკუთრივ საზოგადოებრივი აზრის, როგორც ფენომენის, ასევე მისი ფორმირების პროცესში სახელმწიფო პოლიტიკის მიზნების ადეკვატურ გათვალისწინებაზე, რომლის თეორიულ საფუძველად უნდა იქცეს ზემოთ ფორმულირებული ანტინარკოტიკული საზოგადოებრივი აზრის ცნება. ეს მიდგომები უნდა დამუშავდეს და დაინერგოს ურთიერთობების სისტემებში, რომლებსაც პირობითად დაერქმევა სახელმწიფო საინფორმაციო ანტინარკოტიკული პოზიცია.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. См.: Гадамер Х.-Г. Истина и метод. М, 1988. С. 61.
2. Habermas J. The Structural Transformation of the Public Sphere. Cambridge, 1992. P. 88.
3. Luhmann N. The Reality of the Mass Media. Polity Press, 2000. P. 105.
4. См.: Бенетон Ф. Введение в политическую науку. М, 2002. С. 77.
5. См.: Мильтон Дж. Ареопagitика. Речь о свободе печати от цензуры, обращенная к парламенту Англии (1644)/ Современные проблемы. Вып. 1. 1997. С. 31-79. Милль Дж. С. О свободе.// Антология западноевропейской классической либеральной мысли. М, 1995. С. 301. Маркс К. Заметки о новейшей прусской цензурной инструкции.// Сочинения. М, 1955. Т. 1. С. 3-27.
6. Капитонов Э.А. История и теория социологии. М, 2000. С. 268.
7. Тард Г. Общественное мнение и толпа. М, 1998. С. 301; С.308.
8. The Federalist Papers. №10. N.-Y., 1961. P. 299.
9. The Records of Federal Convention of 1787. Vol.1, New Haven, 1937.
10. См.: Бурдые П. Социология политики. М, 1993. С. 159-178.
11. Шампань П. Делать мнение. Новая политическая игра. М, 1997. С. 127-128.
12. Тонков Е.Е. Государственная правовая политика противодействия наркотизации российского общества СПб, 2004. С. 45.